

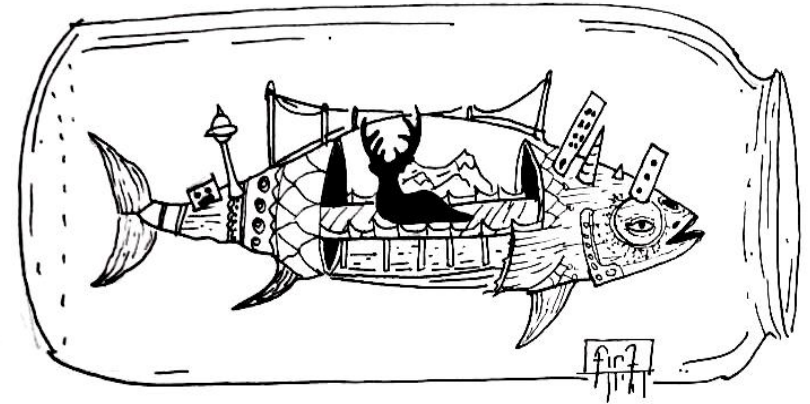

iskele

kafası esince çıkar
ve içinden geldiği gibi takılır.
takılırken
evde, işte, okulda, her yerde
değerini sayılarla bulmalara,
içi boşalmışlara,
ritüele dönüşmüşlere,
yaptık oldu'lara,
mutluluğu alışverişte,
doyumunu tüketmekte aramalara,
kıymet'i unutup fiyat'la yatıp kalkmalara,
güneşin doğduğunu saatine bakarak anlamalara,
'büyük sınav'ı unutturan bütün sınavlara,
aşk mı mantık mı diye sormalara,
niye sorusuna gıcık olmalara,
sistemleri eleştirip sistemlerin kulu olmalara,
'günü gününe eşit' olmalara,
geceleri dizilere dizmelere,
tanımları ezberlemeye,
sıfatları ismin önüne koymalara,
giriş gelişme sonuçlara,
sözde öznelere,
belirtisiz nesnelere,
her şeyi nesneleştirmelere
çatmakta sakınca görmez.
takılmaz
aristokratlara, burjuvalara.
ve küçüktür,
zaten bilincindedir küçüklüğünün.
takmaz kendini küçük gören bakışları,
yazları, kışları, baykuşları.

isKELe

ikiNCİsayı ikiBİNon7'ekimi

*ve insan...
kavanozda balık misali.*

ay saati

Baş köşesi bana ait kurtlar sofrasının
Zihinlerde çalan tehlike çanları
Uğulduyor kulakları yüreklerin
Şair, bu kez de sen vur masaya yumruğu
Kırılısın çıkmış çivisi dünyanın

Elim kanlı cep saatimde
Yürüyorum ardım sıra bulutlar
Ve o zamanlar kafamda yasak düşünceler
Devler ülkesinin hakimi cüce
Yağmur göğe yerden ağıyor
Kundaktaki bebek dahasını da bilir

İlişmeyin yakalarına gömleğimin
Taşmak yürek ister akli bedende
İşte en yüreksizi gelmiş ve geleceğin
Burdayım! Üstüme gelmeyin!
Yabancı adımlar tavaf ederse şehri
Ay güneşi görürse doğarken
Ve bir kez
Ortasından çatlarsa buzdan kalp
Bunun geri dönüşü yoktur!

Unutmak muazzam şey
Fazlasıyla korkutucu şu sıra rüyalar
Uyku şiire düşman
Zihnimde garip soru
Şair midir insan
İnsan mıdır şair
Sırrı ifşa beni aşar
Noktalı yamuk çizgiler
Üstüme gelmeyin!

efrüz

mikrop yuvası

101,102,103... Önümdeki birikintiye düşmekte olan su damlacıklarını saymaya çalışıyordum istemsizce. Mani olamıyordum kafamın içinde, oyalanmak amacıyla kendi kendine yeni oyunlar türetmeye çalışan küçük bir kız çocuğu vardı sanki. Eline tutuşturduğunuz yeni bir oyuncak sayesinde daha biraz öncesinde elinden alınan unutup, etrafa gülücükler saçıyor; bu döngü ise elindeki geri verilene veya ondan sıkılıncaya kadar sürüyor, sonrasında tekrardan başa sarıyordu. Kim bilir, belki de dikkatimi dağıtma çabalarım beni yavaş yavaş ortadan yok olmaya itiyordu. Kolumdaki saatin tıkırtılarını arka plana itiyor, karşımdaki iki katlı villanın bekçi köpeğinin havlamalarını bile bastırıyordu. Aklımdaki tilkiler ise kuyrukları birbirine değdikçe, şehir akımına kapılmışçasına kaçıyorlardı. Tıpkı şu anda etrafımda koşuşturan insanlar gibi. Bir süre önce başlamış olan yağmur gittikçe şiddetleniyor, oturduğum kaldırım taşındaki su toplulukları ise kayarak sokakta birikmiş olan çamurlu ve kirli suya karışıyorlardı. Kimisi hava şartlarına göre giyinmiş, kimisi ise gün içi şıklığına kapılmış onlarca insandan bahsetmiyordum bile.

Derken, önümden geçen mat siyah spor bir araba, dakikalardır her bir damlasını –yaklaşık olarak- saymış olduğum birikintimi dağıttı, etrafa sıçrayan damlalara odaklandım bu kez. Hayatım gibi, bana benzeyen. Kararlarımız dışında dağıtırlardı işte bizi. Üstümden geçer, paramparça ederlerdi. Üstelik bunu yaparken, hiç bozuntuya vermeyerek kendi hayatlarına devam ederler, umurlarında bile olmazdı. Yok edilmiş yaşamlar, kaybolmuş karakterler bırakırlardı arkalarında. Belki de birden bire ortadan kaybolan, daha hayatın başında bulunan kişilerin sorumluluğunu da almalıydılar. Dağıttıkları hayatları toparlamalı, eski haline getirmeye çalışmalıydılar. Ancak bu defa farklı bir nokta önem kazanacaktı. Kanattığı yarının yara bandı olamazdı aynı kişi. Kirli bir yaşam mücadelesinde bıraktıkları gibi kişileri; onları bu durumdan kurtarmayı da başarabilmeliydiler.

Çamurlu ve bir o kadar da kirli bir mikrop yuvası halini almış olan dağılmış birikintiden geriye kalanlarda gezdirdim gözlerimi. Bir darbeyle etrafa saçılmışlardı. Kendi kirlerinden kaybetmeden; etraflarını da çamura boyamışlardı, tıpkı bizler gibi...

beyda yüksel

“Düşünce özgürlüğünün olmaması,
insanların düşüncelerini söyleyememesi değildir.
Düşünce özgürlüğünün olmaması insanların düşünmemesidir.”
jean paul sartre

unuturum adını

"Sabret sondur" salaş kıyafetlerden söyledim.
Bitiremediğim cümlemi bir kuş kafesine yer ettim.
"Ha gayret iki adım" ve kafiyeleri de tuttururuz elbet
Döndüğümde sokakları hep büyük adamlara yakalandım.
Bir şiir diledim uçurumlarda tütsün geceleri
"Unuturum ha gayret" masalarda paylaştığımız küçük çocuk sesini.

"Sabret sondur, uçurumdayım elbet"
"Ha gayret iki adım unuturum adını"

yankı yüksel

aygız

Dereler urgan akar bağlama Ay Gız
Saçların gökte çiçek yerde buluttur

mahmut meftun

Çocuk düşerse ölür çünkü balkon
Ölümün cesur körfezidir evlerde
Yüzünde son gülümseme kaybolurken çocukların
Anneler anneler elleri balkonların demirinde

balkon, sezai karakoç

balkon

Yüksekler onu hiçbir zaman korkutmamıştı. Kendisinden kat ve kat büyük binalar bile onun içi çocuk oyuncağıydı. Mahallede hiç kimse onun kadar gözü pek değildi, risksiz bir hayatı tercih ediyorlardı. Fakat kendisi bir çöplükten geçinemeyecek kadar gururlu, yüksekleri seven bir ruhtu. Birkaç haftadır gözlemlediği 3. kattaki balkon, bir cennet edasıyla gözlerini kamaştırdı. Bu balkon diğerlerinden çok farklıydı. Birkaç hafta önce taşınan ev sahibi, yeni vasat mahallesine farklı bir hava katmaya meraklıydı anladığı kadarıyla. Balkonuna yerleştirdiği saksı bitkileri, sanki daha fazla saksı bitkisi olmak istemiyorlarmış gibi, saksılarından taşmış, korkuluklardan aşağı sarkmış, balkonu kelimenin tam anlamıyla bir ormana dönüştürmüşlerdi. Ev sahibi bundan memnun olmalı ki onlara su vermek dışında tek bir müdahalede bulunmamış hatta zamanla kendini tutamamış daha da fazla bitki eklemiştir bahçesine.

Balkondan sarkan bir sarmaşık, davetkâr gözlerle onu çağırıyordu. Bu balkon diğerlerine zorlu görünebilirdi, fakat onun için fazla kolaydı. Bu balkonun ona ne vereceğini bilmiyordu ve bu bilinmezlik balkonu onun için daha da çekici kılıyordu. Usulca binaya yaklaştı, içten içe gurur duyduğu çevik bir sıçrayışla ilk balkona tırmandı. Bu balkon en nefret ettiği balkondur. Sahibi dış dünyadan ölesiye korkuyor olmalıydı, aksi takdirde balkon kapısını piyasadaki en dayanıklı çelik parmaklıklarla kaplamazdı, arada bir de penceresini açardı. İki plastik sandalyeden ibaret bu balkonda daha fazla kalmak istemiyordu, binanın su borusuna sızdı, atik hareketlerle yukarı tırmanmaya başladı. 2. kat balkonunu geçerken içeriye bir göz atmayı ihmal etmedi. Bu balkonun sahibi yaşlı bir teyzeydi, hobileri arasına sokaktan geçen herkese laf atmak, günde en az iki kez oturma odası halısını silkelemek, eski günler hakkında hayıflanmak vardı. Bu vasat mahalle için bile fazla klişeydi. Çok beklemeden tırmanmaya devam etti. Hedefine doğru attığı her adım, onu daha da heyecanlandırıyordu. Normalde böyle bir tırmanış onu heyecanlandırmazdı, çok uzun zaman önce kaybetmişti heyecanını. Nihayet balkondan sarkan sarmaşığa ulaşmıştı, risk alarak sarmaşığa güvendi ve ona doğru atıldı. Sarmaşık onu yüz üstü bırakmadı. Birkaç çevik hareketle sarmaşığı da tırmandı ve saklı bahçeye ulaştı.

Burası tam anlamıyla bir cennetti. Balkon dışarıdan görüldüğünden çok daha fazlasıydı, tavanından beyaz bir mum feneri sarkıyordu, yerler rengarenk minderlerle döşenmiş, kenara da ahşap bir sehpa konulmuştu. Karşılaştığı bu enfes manzara karşısında önündeki mindere kıvrıldı. Etrafındaki daha önce hiç görmediği çiçekleri izlemeye başladı. En çok ilgisini çeken çiçek ona doğru tomurcuk tomurcuk sarkan, morun bin bir tonuyla bezenmiş, gökyüzü kokan bir çiçektir. Tam ona dokunmak için kolunu kaldırmıştı ki bir deklanşör sesi duydu. Büyük bir heyecanla balkon çerçevesine baktı. Hayatında gördüğü en genç yaşlı adam, bir elinde fotoğraf makinesi, diğer elinde yeni basılmış fotoğraf, hem fotoğrafı sallıyor, hem de kendisine tatlı tatlı gülümsüyordu. İrkildi, çevik bir hareketle ayağa kalktı ve balkon kenarına doğru geriledi. Adam şaşırıp, ürkekçe "Dur bekle, bak sana ne vericem," deyip bir kase uzattı ona. O kase ne demek olduğunu biliyordu. Sevinçle kapıyı açıp içeri giren -dışarı ama aslında içeri giren- amcaya doğru yürüdü. Kase onu hayal kırıklığına uğratmadı, mis gibi kokan süttan küçük küçük yudumlar aldı. Başında sıcak bir el hissetti, sıcaklık yüreğine işledi. "Ne zamandır bekliyordum gelmeni, niye bu kadar uzun sürdü?"

çağla selek

kısa

Ama
Belki
Oldukça

asya uçak

kül

Ölüm kokan narin dudakların
Mezarımı kazdılar bu gece
Mâbude bir şeytan gözlerimin önünde
Dokunamıyorum lakin yanıyorum yine de

Melekler kıskanır saflığını pamuk ellerin
Bakışlarından keskin hançer yok kalbimde
Dolunay semada aydınlatırken şehri
Rıhtımda bir araya gelelim
Pembe güller geçir üzerine en irisinden
Bir tutam kül , sana geliyorum
Beyhude bedenler olmadan
Sevdiğimiz şarkıları söylesin gönüllerimiz

Küçük bir yıldız olalım gökyüzünde
Gariplerin bakıp dilek tutabilecekleri türden

emre can küçükyıldız

sisin ardındakiler

Sabahın en erken saatlerinde, guguk kuşlarının uyuduğu, sessizliğin hakim olduğu zamanlarda... Her yer sis. Sanki doğa kendini bizden saklamak istiyor. Ne biz onu görelim ne de o bizi.

Yavaş adımlarla ilerliyordu taşları sökülmiş kaldırımında. Sadece o ve dertleri. Nereye gittiğini bile bilmiyordu. Tek gördüğü sisin arasında parlayan trafik lambasıydı. Yürürken martıların sesine kulak verdi. Martıların çığlıklarına... Yavaş yavaş sessizlik bozuluyordu. Dalgalar, denize renk katan vapur sesleri... Ama sis halen aynı. Sanki sisi dağıtabilmiş gibi ellerini bir o yana bir bu yana savuruyordu. Yanından geçen insanların hiçbiri fark etmemişti onu. Yollarına aynı ciddiyetle devam ettiler.

Ayağı takıldı, tökezledi. Gözlerini sertçe ovuşturdu. Halen gözünün önünde bir buğu. Önünü zor görüyordu. Oysa başkaları gayet düzgün ve robotlaşmış adımlarla yürüyorlardı. Sonunda bilinci yerine gelmeye başladı. "Neredeyim? Ne yapıyorum? Ben kimim?" Kafası çatlayacak gibiydi. Dün yaşadıklarından tek anımsadığı yaşlı, ak saçlı bir adamın bulanık yüzü ve anlattığı, sorduğu o ilginç sorular. Dünyayı, hayatı, doğayı ve en önemlisi varoluşunu sorgulamayı öğrendi dün gece. Peki ya bu sabah yaptığı şeyler? Bunlara kendi karar vermiş olamaz. Onu başka birisi bunları yapmaya yönlendirmiş gibi hissediyordu. Sadece aklını değil de duygularını da kullanmıştı. Eğer sadece aklını kullansaydı her şey demin gördüğü insanlar gibi olurdu. Tıpkı bir makine gibi.

İnsanlara soru sormak, bildiği her şeyi anlatmak istedi. Yavaşça yaklaşıp sordu yoldaki adama: Nasıl gidilir "şuraya"? Adam sanki onu duymamış gibi yoluna devam etti. Kime sorduysa aynı tepki. Sahile gitti, kayalıklara oturdu. Martılarınkini bastırın bir çığlık attı. Rahatlamıştı. Simitçiden simit alayım dedi ama simitçi bir fısıltı duymuş gibi çevresine bakıp işine döndü. Neler oluyordu? Bir çığlık daha... Hemen dibindeki satıcı yine kılını kıpırdatmadı. Tekrar başı dönmeye başladı. Hiç uyuyamamıştı dün gece. Ondandır her halde, dedi. Ama bunun bir rüyadan farklı olduğunu seziyor gibiydi. Gözlerini kapattı. Şehrin sesine odaklandı sadece. Gözünü açtığında her şeyin farklı olmasını umuyordu. Ama olmadı... Gözleri doldu. Aklına dünkü garip damın sözleri geldi. "Düşünüyorum, öyleyse varım." Kim söylemişti bu sözü?

Kafasını kurcaladı biraz bu söz. Bu gerçekten doğru muydu? Öyleyse neden kimse onu duymuyor? Hem biraz düşününce bu sözden çok korkunç bir anlam çıkıyor: var olmadığım. Bir rüyadan ibaret olmak böyle bir şey demek ki.

Bir rüyanın başkahramanı olmak sıradan bir insan olmaktan kötü. Çevresindeki insanların hiçbir şeyden haberi yoktu belli ki. Bu yüzden o kadar rahattılar, bu yüzden hava sisli değildi onlara. Her şeyi şeffaf, olduğu gibi görüyorlardı. Oysa sisin ardındakiler hiç de masum değildi.

roza öztürk

mavi turuncu

kelebek geldin kondun yine omzuma
fısıldadın zamandan çaldığın adını kulağıma

duygularımdan zar attım,
gelen yedi, dalgalar imkanları vurdu kıyıma

frenim boş, vitesim beş
uçuruma sürüyorum kendimi,
atlamak ateş

mavi denizler derinliklerimde yüzüyor
susuyoruz ve anlatıyoruz birbirimizi

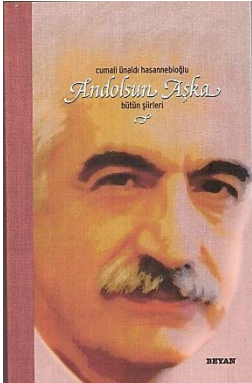
gözlerimde gökkuşağı yaşlar
neşeyle dans ediyorlar yanaklarımda.
dudağım kıvrılmış, uyuyakalmışım gök yüzü gamzemde.

derinlerde pişmanlık kapımızı çalmıyor artık
çağırıyoruz biz de zati.

saat on sekiz otuz, sen kulağımda
görüyorum seni kirpik uçlarımdaki aynada

gelmişim mavi karanlığa,
burası
turuncunun mavi karanlığı.

venüs ertürk

*Ben kendimi sokaklara karşı denemedim.
Çekilirken üstümden boz bulanık sel suları
Önce hüznü belledim
Birçok harfi sağır olan alfabeden karanlığın Buzul
topraklarında
Bir kar çiçeği gibi göğermeyi öğrendim.
Ben kendimi sokaklara karşı denemedim.
and olsun aşka, **cumali ünaldı hasannebioğlu***

“En kötü kombinasyon,
boş bir ruh ile dolu bir midededir.”

aliya izzetbegoviç

yalnızlık

Damlatan musluktan damlayan su sesini,
Açık kalan televizyonun tekrar eden reklam sesini,
Kavgalı karı kocanın çarpan kapı sesini,
Dolabını kemiren tahta kurdu sesini,
Uyumayan bebek, uyutmayan saat sesini,
Gece gündüz konuşan kafadaki sesleri,
Ve en önemlisi sessizliğin sesini dahi özlediğinde
Başlayacak asıl yalnızlık.

defne seteney çelem

Tefekkür Köprüsünün Ucundakiler ve Bizim Konumumuz Üzerine Bir Yorum Denemesi

Bir aynada kendimizi görebilmek için o aynaya belli bir mesafeden bakmamız lazımdır. Eğer aynaya çok uzaktan bakarsak aynanın camında kendimizi seçmekte zorlanırız. Hatta biraz daha uzaklaşırsak aynayı dahi göremeyebiliriz. Şu halde aynada kendimizi görebilmek için ona yakın durmalıyız. Lakin yine ölçüyü kaçırırsak bu sefer de gözlerimizin renginden başka bir şey göremeyiz. Görmek istediğimiz saçımız ise göremeyiz, yüzümüz ise göremeyiz, kıyafetimiz ise keza...

Aslında hayatın işleyişini de, optik biliminin bu basit kaidelerine benzetebiliriz. Benzetebiliriz lakin bir fark ile: Aynada madde boyutunda kalan algımız hayatta madde ötesine geçer ve düşünce boyutu da işin içine girer. Bu düşünce boyutu zaman algısını da beraberinde getirir. Bu zaman boyutu da -aslında karşı karşıya konulmuş aynaların, görüntüleri birbirinin içerisine sığdırması ve yeni görüntünün bir büyüğü olan görüntünün yerini alması gibi- düşünceyi silerek "olay"ı öne çıkarır. Tabii ki olaylar da zihnimizde bir takım düşünceler oluşturarak halet-i ruhiyemizi ve o da vereceğimiz kararları etkileyerek hayatımıza tesir eder.

İşte anlattığım bu algı oluşumu meselesi gözün maddeyi görmesi, kulağın maddenin sesini duyması, elin ona dokunmasıyla başlar. Velhasıl madde ile başlar. Daha sonra bu madde yığınları dolayısıyla zihnimizde birtakım düşünceler peyda olur. İşte bu düşüncelerin de birikmesiyle bizim zaman ve olayla irtibatımızı sağlayan "tefekkür köprüsü" inşa edilir. Ancak bu köprü'nün işlev kazanabilmesi kendimizin böyle bir köprüyü algılamasıyla mümkün olur. Bu köprüyü anlayabilmek ise dikkatimizi onu oluşturan maddelerden arındırarak olur. Böylece "bütün" yani tefekkür köprüsü açığa çıkar. Bu köprü de, bize bizi çoğunlukla yaşanmış veyahut da yaşanabilecek olay ve zamanlara götürür ve böylece açıkladımız üzere hayatımızı devam ettiririz. Ancak yeni kararlara olan ihtiyacımız bizi tekrar tefekkür köprüsünün başına döndürür ve aynı süreçler birbirini takip ederek ihtiyaç duyulan kararlar

verilir. Bu sürecin en zorlu kısmı maddeden köprüye geçiş kısmıdır. Günümüzde, çevremizi daha fazla maddenin sarmasından dolayı bu adım biraz daha zorlaşmıştır. Hatta çevremizde bulunan maddelerin de çabucak değişmeye başlaması ile bu maddeleri obje haline getirmek yani onları tanımlamak için gereken sürenin daha da baskı altına girmesiyle bu adım daha da zorlaşmaktadır. Her gün aynı eylemleri yaparak yaşayan insanların yeni kararlara ihtiyacı olmadığı için bu köprüyü inşa etmek gibi dertleri olmasa da* böyle bir dert edinmişler maddeden mana geçiş sürecinin uzamasıyla giderek olayları ve zamanları unutmaya başlarlar. Ancak yine bu olay ve zamanlara duyulan ihtiyaç dolayısıyla unutulmuşlar eksik bir şekilde hatırlanıp ayrıntılarından arındırılarak mutlak sıfatlara bürünürler. Artık bir olay dolayısıyla bu olayın müsebbibi(leri) ya mutlak iyidir ya da mutlak kötü.

Hayatımızın hiçbir döneminin ve kişinin tamamen iyi ya da tamamen kötü olamayacağı aşikar olsa da biz bu şekilde algılarız. Mutlak sıfatlara büründürülen kişiler o kişinin muhayyilesinde statikleşir, istenmeden de olsa metalaştırılır. Tüm bunlar "tefekkür köprüsü"nü'nün eksikliğinden ileri gelir. Bu köprü'nün farkına da köprü olmadığı için varılamaz ve şimdinin ve geçmişin şahıslarını ayıran bir çizgi de oluşamaz. Kararlar da dolayısıyla tekerrürün ötesine geçemez. Halbuki düşünenler için her gün yeni bir gündür. Her gün yeni bir merhaleye gelinir. Hatta böyleleri çoğunlukla şahıslarını arttırmak için bolca kitap okurlar. Sanatın sonsuz ifadesini şahıslarında toplarlar. Bazıları da bunun için tarih, sosyoloji, psikoloji gibi daha önceden şahıs tipleri oluşturmuş bilim dallarıyla ilgilenirler. Ancak bu bilim dalları takdir edersiniz ki sınırsız karakter repertuarına sahip değildir. Dolayısıyla bu kişiler de eninde sonunda sanatla ilgilenir. Kültür alanında bir çok ürün vermeleri oldukça muhtemeldir. Ki insan kainatı güzelleştirmesi için dünyaya gönderilmiştir. Bu fitrat üzere hareket edenler huzur bulur. Huzur buldukları zaman daha da çok sanata yönelirler. Bunu sadece belli bir atölyeye gidip sanat icra etmek olarak algılamamak gerekir. Evde otururken bir anda akla gelen şiirin yağıda aktarılması da pek ala sanattır. Sanat, latince "sun" yani yaratmak kökünden gelir. Yani sanat yapan insan artık edilgen değil kendi çapında etkindir. Hayatına ve hayata yön verir. Tüm bu huzur mutluluk ve eserler de işte bu köprü'nün üstünden geçerek mümkün olur. Unutlmamalıdır ki genç yaşların kuvveti bu köprüyü daha kolay inşa edecektir. Yaşlandıkça akli melekelerin de körelmeye başlamasıyla bu mesele daha da zorlaşır. Eli çabuk tutmak gerekir.

* Her gün bir robot misali aynı fiillerde bulunanların tefekkür köprüsünü inşa etmelerinin mümkün olmaz ve neş'et kökünden gelen iki kelimedenden biri olan "inşa"nın kaybolmasıyla diğerinin yani "neşe"nin kaybı kaçınılmaz olur.